

دپارتمان حقوق

برنامه درس حقوق ماليه عمومي - مقطع کارشناسی رشته حقوق - نیمسال دوم تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۲

اطلاعات درس حقوق ماليه عمومي (Public finance law)	
تعداد واحد: ۲ واحد تخصصی- نظری	مدرس: روح اله عبادی
زمان تشکیل کلاس: یکشنبه (۱۹-۱۷): کلاس A ۳۰۸	آدرس الکترونیکی: ebadi.ro@gmail.com
راه های ارتباطی: سامانه آموزش، گروه درسی در شبکه های اجتماعی، آدرس الکترونیکی	

اهداف درس

حقوق ماليه عمومي، مجموعه قواعد حقوقی حاکم بر روابط دولت و مردم در امور مالی است. مبنای ارتباط مسائل مالی و حقوق در دو محور شکل می گیرد که عبارتند از: حقوق مالیاتی و حقوق بودجه. حقوق مالیاتی، چارچوب حقوقی بخش مهمی از روابط شهروندان با دولت را شکل می دهد. حقوق بودجه، چارچوب حقوقی مسائل مالی دولت را مشخص می کند. از این رو ضروری است که دانشجویان حقوق با هر دو عرصه در نظام حقوقی اسلام و جمهوری اسلامی ایران آشنا شوند. آشنایی دانشجویان با مبانی مالیه عمومي و حقوق مالی، درآمدها و هزینه های عمومي، حقوق مالیاتی و حقوق بودجه در نظام حقوقی اسلام و جمهوری اسلامی ایران از اهداف این درس می باشد.

منبع اصلی درس

- حقوق ماليه عمومي (۱۳۹۸)، سيد احمد حبيب نژاد، انتشارات پژوهشگاه حوزه و دانشگاه.

درباره کتاب

چگونگی تجزیه و تحلیل سرمایه های عمومي و بررسی درآمدها و هزینه های یک جامعه سیاسی (دولت - کشور) موضوعی مشترک برای اقتصاد و حقوق است که اگر نوع نگاه و بررسی این موضوعات در استدلالها، قواعد، روشها و منابع، از منظر حقوقی باشد، «حقوق ماليه عمومي» خودنمایی می کند. حقوق ماليه عمومي قصد دارد تا پژوهشگران حقوقی در عرصه دانشی خودشان و با ادبیات حقوقی، موضوعات مرتبط با ماليه عمومي را بررسی و واکاوی نمایند و از دریچه «تنظیم گری روابط اجتماعی» و با استفاده از ابزارهای خود - «قواعد، قوانین و مقررات»، «هنجارهای حقوقی»، و «تحلیل های حقوقی»، - به موضوع درآمدها و هزینه های عمومي بنگرند. در این کتاب که به عنوان منبع اصلی درس حقوق ماليه عمومي در دوره کارشناسی حقوق و منبع تکمیلی در حقوق مالی کارشناسی ارشد حقوق عمومي تدوین شده است درآمدها و هزینه های عمومي - با مداخلی همچون بودجه و مالیات - مبتنی بر نظام حقوقی ایران و نیز فقه اسلامی مورد بحث و بررسی قرار گیرد.

سایر منابع مرتبط

- آقانظری، حسن و گیلک، محمدتقی، هزینه و درآمد دولت اسلامی، قم، پژوهشگاه حوزه و دانشگاه
- عباسیان، عزت الله، مالیه عمومی و تنظیم خط مشی مالی دولت، انتشارات دانشگاه تهران
- امامی، محمد، حقوق مالیه عمومی، تهران: انتشارات میزان
- رستمی، ولی، حقوق مالیه عمومی، تهران، میزان، آخرین سال انتشار

سرفصل کلی

- مفاهیم و کلیات
- حقوق مالیاتی در نظام حقوقی اسلام و حقوق موضوعه
- درآمدهای عمومی در نظام حقوقی اسلام و حقوق موضوعه
- حقوق بودجه در نظام حقوقی اسلام و حقوق موضوعه
- هزینه های عمومی در نظام مالیه عمومی اسلام و حقوق موضوعه

سرفصل جزئی

• فرآیند بررسی و تصویب بودجه	• مالیه عمومی در اسلام	• مناسبات حقوق و اقتصاد
• اصول حاکم بر تدوین و اجرای بودجه	• اصول مالیاتی اسلامی	• مفهوم شناسی مالیه
• آثار احکام بودجه	• درآمدها و هزینه های عمومی	• حقوق مالیه عمومی
• مالیات، اجزای مالیات	• حقوق بودجه ای	• دولت و اقتصاد
• اصول مالیاتی	• فرآیند (فراگرد) بودجه	• منابع حقوق مالیه عمومی

روش ارزیابی

۱. ارزیابی کلاسی شامل حضور و غیاب، ارائه درسی، کوئیز کلاسی، پاسخ به پرسشها و انجام تکالیف درسی (۱۰ درصد نمره کل)
۲. آزمون میان ترم (۲۰ درصد نمره کل)
۳. آزمون پایان ترم (۷۰ درصد نمره کل)
۴. آزمونها براساس مطالبی که در طول ترم تدریس یا ارجاع داده می شود، خواهد بود.